

ههستا نهتهوايهتی ل جهم گهنجی کورد ب چ

رهنگ دی ب هیز که قیت..!؟

بیگهس نوری عهبدال

و سهنتهترین لاوان فه گرتگی ب ههستا نهتهوهی بهیته دان و، ژلایی راگه هاندنی فه وهک (تلهفزیون، رادیو، ههفتینامه ون کوفار...) بهرنامهیین تایهت ب لاوی فه بو ب هیز کرنا ههستا نهتهوهی، شهنگستهکی ب هیز دانین بو ئافاکرنا ههستا نهتهوهی ل دهف لاوی کورد و دویر بیخین ژ کهسایهتیهکا ساده نهفا ل سر هاتیه سهپاندن ژ نهجمایی رهفتارو سهدهههیا چهپه ل یا دوژمنان.

۲. **رهپازو میتوین خواندننی ل سر بنیاتهکی نهتهوهی** نهمازه وانا دیروکا کورد و سهرووین نهتهوهی و بلند کرنا ئالایی کوردستانی ل ههمی خواندننگه هان.

۳. **بهریکانه و کورو سهینار ژلایی سهنتهترین لاوان فه بهینه فهکرن ل سر ههستا نهتهوهی.**

۴. **مینبهترین مرگهفتان کاریهگرهکا یهکجار زور ل سر جفاکی ههیه، لهورا پیدقییه و پتر بابتهین خوتبئی ب گریدایی نهتهوی فهبن.**

۵. **نهو ستوینن نهتهوه ل سر دهیته ئافاکرن بهینه شهرفهکرن بو لاوی مه وهک (زمان، کهلهپوور، دیروک، عهرد، بهرژهوهندیین هاوبهش).**

۶. **خرهکرنا تهف هیزو شیانان بو ئافاکرنا دهولهتا کوردی ژههکو دهولهت پاریزههری نهتهوهی یه.**

ژهدرو دههمن

• رهوشهتبهیریا نهتهوهی چایا ئیکئی دهوک ۲۰۰۵ (نافهس نوری عهبدال)

تیدا ل پارچا کوردستانا باشوور نهه ب چ رهنگ گههشتینی، ژبهه هندی (لاو) چونکو لاوی باراپتر ژ خوشی و نهخوشیین ب سهری نهتهوهیا کورد هاتین دیتینه چ سهههلدان، شهورهش، نهسفال، جینوساید... وهه نهف لاوهیه سوپههی دی ب رهغهبرنا نهتهوهیا خو رابیت ژبهه رفی چهندی (لاو)...

۲. ههستا نهتهوهی کهنگی پهیدا دبیت و ب هیز دکهقیت؟ ههستا نهتهوايهتی پهیدا دبیت و ب هیز دکهقیت دهه کو نهتهوهیهکا ژیر دهست بیت و، ژ ههموو لایهکی فه مافین وان بین رهوا بهینه خوارن، وی گافئی ههستا نهتهوهی ژ دایک دبیت و هیز دکهقیت ژلایی ههه کهسهکی وی نهتهوهی فه.

۳. **ژلایی بابو باپیران فه چ بو مه هاتیه کرن و، دارا وان چ بهر پیغه هات؟**

ژلایی بابو باپیرین مهفه، گهلهک بومه هاتیهکرن و، نهف نازادیا نهفرۆ نهه تیدا، نهه ههمی دزانین بهرههمنی وهستیانا (ماندیوونا) خهباتا دویره دریز ا باب و باپیرانه و نهه دزانین نهه دارا وان چاندى، چ پیغه هات و مهچ ژى خار، نهف نازادیا نهفرۆ نهه ل کوردستانا باشوور دبیین، ههمی بهرههمنی وی ههستا نهتهوهی یه، نهفا ل جهم باب و باپیرین مه پهیدا بووی و، ب دههان نمونه ههه وهک: شهوشین شیخ سهعید پیران ل کوردستانا تورکیا و ههروهسا کومارا کوردستان ل مهپاد نهفا ژلایی قازی محهمهده فه ل سالا ۱۹۴۵ هاتیه دامهزاندن و رژیمین فاشی ههمی دزی فی کوماری رابوون تا کو هاتیهههلهوشاندن و قازی محهمهده ل سیداری دا، دویغه ئالایی کوردستانی دا دهستی بارزانینی نههه و خهبات و شهوره ههه دبهردهوامبوون تا نهفرۆ نهه فی نازادینی دبیین کو بهرههمنی فان ئافدارین کورده دهه ههستا نهتهوهی ل دهف پهیدا بووی.

۴. **بو ب هیزکرنا ههستا نهتهوهی ل جهم لاوی کورد چ بهیته کرن باشه..!؟**

۱. یافهرو پیدقییه گرتگی ب سهنتهرو جیهین ب لاوی فه دگریدای بهیته کرن چونکو ههه نهف لاوهیه دی د روژین بهیته دا و، ل پاشهروژی بریغهبرنا نهتهوهیا خو رابیت، یا فهرو پیدقییه، ژلایی حکومهتی

دهستپیک: بهری نهه بهیینه دناف بابتهتی خودا و ب دریزی بهس بکهین یا فهرو پیدقییه چهند پیناسهیهکا بو (ههستا نهتهوهی، نهتهوه، لاو) بکهین.

ههستا نهتهوهی: دلهشی ههه مرؤفهکی دا، پینچ ههست ههه (دیتن، گوه لیبوون، تام، بهین، دهست فیکهفتن) ، لی ههستا نهتهوهی(دیتنو گوه لیبوونو تامکرن و بهینکرن و دهست فیکهفتنا نازادیی و سهرخوبوون و دهولهتبوونی یه.....

نهتهوه: نهه ههسته، نهه روچه یا کومهکا مرؤقان پیگهه گریدههت . ل سر بنهمایئ فاکنهرو ژبوون (انتهه) ین وهک ههف نهمازه (زمان، کهلهپوور، دیروک، نههه، بهرژهوهندیین ههفیشک).

لاو: نهه توخمه کو ئیک ژ نهندامایه د نهتهویدا و رولی خو دههمی بیاف و کریارین نهتهوهی دا دبینیت و کاریهگرهکا یهکجار زور ههیه.

دپیشاژویا خهباتا گهلانین ژیر دهست دا و نهفرۆ دنازاد، نههگر ههستا نهتهوهی ل جهم کهسانین وی نهتهوهیا ژیر دهست پهیدا نههبا، بی گومان چ جارن نههگههسته نارمانج و مافین خو بین رهوا. نهتهوهیا کورد ئیک ژوان نهتهوانه کو دکهفتندا و تا نهفرۆکه د ژیر دهستهلاتا داگیر کهرو دوژمن و زال هیزین بیانی فه بوویه و مافین وان بین نهتهوهی ژ ههه لایهکی فه هاتینه خوارن (زمان، کهلهپوور، دیروک، عهرد، بهرژهوهندیین هاوبهش)، لی نههگر نهه بهیین ل بهراهیا ههموو تشتهکی.

۱. **بؤچی (لاو)؟...**

ژبهه کو باب و باپیرین مه گهلهک بو کوردینی کریه و گهلهک ژوان شهرفهکرنا مهپانه و، گهلهکا ژى شیانین بهری نههپانه کاریکهه و، ژبهه کو زاروکی ژى چ تشت نههپتیه و ههه بی خو دیتی نازاد و نزانیت نهف قوناهه نهفرۆ نهه

